

PROTOKOLL

Koos järelkajaga vormistatud 12. mail 2013

Koosolekul osales 11 ETS liiget ja 1 külaline. Koosolekut juhtis ja protokollis Jaanus Remm. Arutatud teemad on toodud alljärgnevalt.

ETS sügiskool

- Sügiskooli läbiv teema võiks olla "eetika" (T. Marana pakutud), mille kohta on viimasel ajal olnud arutelusid ka ETS-is. Suuremad seltsiga seotud eetikavaldkonnad on näiteks: jahieetika, eetika metsloomade pidamisel tehistingimustes, eetikaküsimused liigikaitstes, teadusuuringute eetika. Sügiskooli tulemuseks võiks olla ETS-i eetikakoodeks (ETS ametlik seisukoht), mille saaks panna meie kodulehele endale meeldetuletuseks ja teistele eeskujuks. Eetikateema raames on võimalik sügiskoolis viia läbi:
 - "sotsiaalne uuring" osalejate suhtumisest erinevatesse hiirelõksudesse,
 - välisesinejad loomakaitse liikumisest ja loomkatse loa komisjonist,
 - arutelu loomaõiguste alustest (A. Lotman),
 - ETS jahimeeste tutvustus jahieetikast (P. Männil),
 - kokkuvõttev arutelu ja jututuba ETS liikmete seisukohtadest.
- Sügiskooli programmi võiks kuuluda veel:
 - uue imetajaatlase tegevuste planeerimine ja välitööde tegemine (vt. järgmine päevakorrapunkt),
 - ennustumäng hiirepüügi tulemuste kohta,
 - sõralise lahkamine,
 - 2014 aastalooma valimine (šaakal?),
 - Eesti fauna postmargid. Kas Sándor Stern oleks valmis rääkima nende sündimisest?
- Koha valik on veel lahti, aga pakuti välja mitu varianti, mille vahel valida: Vihasoo lasteade-alkool (Lahemaa), teised kohad Lahemaal (vt. RMK majad), Emajõe suursoo keskus, Rõude külamaja (Matsalu), Silma looduse õpikoda, mõni kohat Nõva kandis (vt. RMK pakutavat), Endla looduskaitseala keskus. Arutati, et sügiskool võiks olla kohas, kus varem ei ole hiiri eriti püütud selleks, et täiendada teadmisi Eesti faunast. Või siis vatupidi, täpselt samas kohas, kus toimusid pisiimetajate inventuurid imetajate atlase jaoks 30 aastat tagasi, mis annab võimaluse jälgida fauna muutust.
- Sügiskooli korraldamist juhib Jaanus Remm

Uue Imetajate atlase tegemine

Eelmise, kahjuks raamatuna ilmumata jäänud, Eesti imetajate atlase inventuuridest on möödunud juba rohkem kui 30 aastat. Need andmed on küll kasutatavad, kuid aeg oleks teha uued inventuurid ja tulemused avaldada, et kaasajastada teadmisi Eesti faunast. Samuti annaks see hea võimaluse saada rohkem teada fauna arengust. Arutati selle ettevõtmise võimalustest ja leiti, et:

- jahiulukite andmed saab ruutloendusest;
- võiks koguda teedel auto alla jäänud siilide okkaid, mille järgi olevat võimalik meie kaht siililiiki eristada;
- samuti on maanteedel võimalik tuvastada auto alla jäänud nugiste liiki;

- pisiimetajate (närilised ja putuktoidulised) puhul oleks vaja teha suhteliselt töömahukad inventuurid;
- samuti oleks nahkhiirte inventuurid üpris töömahukad;
- osalt võib välitöömahtude optimeerimisele kaasa aidata liikide leviku modelleerimine.

KIK-st võiks olla realistlik saada rahastus loodusdirektiivi liike inventeerimiseks. On ebaselge, mil määral võiks koguneda teiste liikide andmed selle kaastulemusena, või on selleks vaja eraldi resursse. Kõige kriitilisem paistab olevat võimaluste leidmine putuktoiduliste, näriliste ja käsitiivalistega seotud tegevuste jaoks. Lootused tööde ühildamiseks üliõpilaste lõputöödega on väikesed sest tänapäeva teaduses ei oodata naturalistlike fauna ülevaateid, kuid infokillukesi võib siiski koguneda. Kõik sõltub siiski teemapüstitusest ja eri valdkondade ühendamisoskusest. Võimalik, et on olemas ühishuvi erinevate elurikkuse andmebaaside loojate ja hoidjatega (nt. e-elurikkus). Võrreldes linnuatlase koostamisega ei ole erinevalt ornitoloogidest terioloogide hulgas suurt amatõrvaatlejate väge. Omal ajal tehti imetajate inventuure sügiskoolides ja selle tava võiks taastada. Ilmselt oleks otstarbekas jagada töö mitme projekti vahel ning tekitada eri projekte ühendav klaster (keskne koostöö nendega), et atlase andmed ühte kokku koguneksid.

Otsustati teha ettepanek imetajate atlase toimkonna juhtimiseks Uudo Timmile.

ETS e-kirjasuhtluse korrastamine

Viimasel ajal on olnud teateid, et inimesed ei tea, mil määral võib usaldada ETS e-kirja listi oma arutamist vajavate ja lõpuni läbi juurdlemata mõtete avaldamiseks. Näiteks on teada, et listi kuulub inimesi, kes ei ole ETS liikmed. Seltsi infokanali avatus ei ole muidugi sugugi halb, aga teinekord soovitakse siiski, et arutelu ei jõuaks liiga vara seltsist välja. Lahendustena arutati kaht võimalust:

- 1) tekitada listi kasutamise hea tava ja kodukorra kokkulepe, mida seni sõnastatud ei ole ja seega selle järgimist kelleltki oodata ei saa. Võimalik on näiteks lisada igale listi kirjale automaatne märkus, kus on lühike viit ETS kodulehele, kus omakorda listis oleva info kasutamise reeglid. Seejuures võiks kodulehel olla listis olijate nimekiri (hetkel 82), et postitajatel oleks võimalik teada, kelleni kirjad jõuavad;
- 2) tekitada kaks listi:
 - ETS siselist, kuhu kuuluvad vaid seltsi liikmed,
 - üldrahvalik imetajahuviliste list.
 Selle variandi töölemineku osas oli väikeseid kahtlusi sest kogu süsteem oleks keerulisem ja vajaks ka vastavalt rohkem haldamist.

Aleksei Lotman lubas teha listi infokasutuse reeglite kavandi ja saata selle ETS juhatusele.

Lauri Lutsar haldab listi ja vajadusel teeb ümberkorraldused.

Kairi Kiik on valmis ELUSi liikmekaarte läbi vaatama ja digitaliseerima allüksustesse kuuluvuse. Selle tulemusena on võimalik eristada listi liikmete hulgas seltsi liikmed. Sellest on huvitatud ka LUS.

Aastalooma kampaania, ülevaate andis Peep Männil

Peep Männil ja Marko Kübarsepp on käinud mitmel pool loodusõhtutel hundist rääkimas. Kampaania laabub hästi ja valdavalt on rahvas võtnud hunditeema väga sõbralikult vastu, kuid on ka üksikuid vastalisi. Suhtumine hunti varieerub aastaajati sõltuvalt hundi hetkearvukusest (pesakondadest) ja suurkiskjate põhjustatud kariloomakahjustuste rohkusest.

ETS-i poolt juhib aastalooma kampaaniat Peep Männil

Arutelu Eesti šaakalitest, ülevaate andis Peep Männil

28. veebruaril 2013 kütiti Läänemaal tundmatu loom, kelles tundis ära šaakali esimesena Andrei Miljutin (ETS listis). Vestlusest kohalike elanikega selgus, et šaakali ulgumisi on täheldatud juba 2010 aasta talvel, mil oli olemas ilmselt ka pesakond. Šaakalite tuvastamiseks on praeguseks edukalt kasutatud peibutusmeetodikat ulgumise salvestuse mahamängimisega, millele lähedal olevad saakalid vastavad. Kinnitamata šaakalivaatlusi on praeguseks kogunenud mitmelt poolt Eestist – Läänemaalt, Pärnumaalt, Saaremaalt, Hiiumaalt ja Tartumaalt. Nende teadete kinnitamiseks on vajalik asjatundjate vaatlusi ja ekspertanalüüsi. Arutelu tulemusena arvati, et Eesti šaakalid pärinevad tõenäoliselt pigem inimese sisse toodud isenditest, aga asi on siiski üpris ebaselge. Šaakali levimis-/rändamisulatus võib looduslikult olla üpris suur. Seega on ei ole sugugi selge, kas pidada šaakalit Eestis võõrliigiks või mitte. Selles küsimuses on ETS-ga kontakteerunud ka Keskkonnaamet ja Keskkonnaministeerium. Oluline on panustada seiresse ja teha selgeks Eesti asurkonna ja sigivate gruppide levik ning arvukuse trend.

Arutelu lemmikloomapoodidest pärit võõrliikidest, vestlust vedas Ragne Oja

On oht, et probleemliigiks Eestis võib kujuneda Pesukaru, kes on võimeline levima palju karmimates kliimatilistes oludes, kui Eesti, ning sigima seal juures plahvatuslikult. Mitme Euroopa riigi kogemus näitab, et Pesukaruoht on märkimisväärne. Vastavalt Looduskaitseeadusele ei tohi Eestis pesukaru lemmikloomana pidada, kuid vähemalt Tartu Lõunakeskuse loomapoes pakutakse müügiks vähemalt kahte looma. Sellele oleks asjakohane juhtida riigi keskkonnainstitutsioonide tähelepanu.

Arutati, kas teiseks potentsiaalseks probleemliigiks võib kujuneda minisiga? See tõug/liik Eestis looduses pikalt elus püsida tõenäoliselt siiski ei suudaks, kuid võib anda hübriide metsseaga.

Tiit Maran näitas Kaarel Rohu saadetud rajakaamera pilti kabehirvest Põlvamaal, kes on Eestisse jõudnud arvatavasti omal jalal Lätist. Arvati, et Kabehirv suurt mõju Eesti ökosüsteemile tekitada ei suuda.

Eesti fauna postmark

Uudo Timm saatis teate, et 2012 aasta loomamark (metskits) valiti filatelistde poolt aasta parimaks margiks; vt. Eesti Posti kodulehelt

http://www.post.ee/postmargid?id=1595&product_id=8295&c_tpl=1019.

Loom 2013 aasta Eesti fauna seeria margile valiti eelmises ETS sügiskoolis. Selleks liigiks on nirk ja margi kujundus on valmis (kuid avaldamata). Möödunud sügiskoolis valiti ka, et ETS ettepanek 2014 aasta margiloomaks on siil(id).

ELUS liikmemaks

Tuletasime meelde, et kuulume ELUS alla ning ka ETS liikmetel tuleb tasuda liikmemaksu (6,40 / 1,60 EUR).